

Bereidheid tot duurzamer omgaan met medicatie

Tijdens de cursus *Farmaceutisch praktijkonderzoek* zaten Elisanne Bakker, Zeynep Çakir, Annabel van der Gun, Elifnur Özkal en Sadaf Naseri in groepje 6, dat werd begeleid door docent Marle Gemmeke. Aan het begin van de cursus kregen de studenten de mogelijkheid om zelf een onderzoeksvraag op te stellen. Zij kozen voor het onderwerp duurzaamheid en geneesmiddelen. Elifnur: *“Ik heb eerder het keuzevak Groene Farmacie gevolgd en merkte toen hoe relevant en actueel dit thema is. Het blijft me verbazen hoe weinig er in de praktijk over bekend is, terwijl de zorg, en vooral de farmaceutische industrie, zo’n grote milieu-impact heeft.”* Al snel werd duidelijk dat er onlangs een ander onderzoek naar dit onderwerp was gepubliceerd door Milad Sadreghaemy et al. (zie ook [nieuwsbericht UU](#)) waaruit bleek dat mensen wel milieuvriendelijke geneesmiddelen willen gebruiken, maar weinig weten over de milieuschade ervan. Aan dat onderzoek deden vooral ouderen mee. Elisanne: *“We hebben de evidence gap meegenomen die in het onderzoek van Milad naar voren kwam, namelijk dat er nog weinig bekend was over hoe de jongere generaties hiernaar kijken.”* Daarom was het idee om nu vooral te kijken hoe jongere mensen hierover denken en wat het verschil met ouderen mogelijk zou zijn.

De studenten stelden een vragenlijst op om digitaal uit te zetten. Annabel: *“Het uitwerken van de vragenlijst vond ik moeilijker dan van tevoren gedacht. We wisten wat we wilden onderzoeken, maar hoe stel je hiervoor de juiste vragen zonder de deelnemers te sturen? Het hielp om na het bedenken van de vragen even afstand te nemen. Zo konden we goed beoordelen of antwoorden echt belangrijk waren voor het beantwoorden van onze onderzoeksvraag. Het was erg fijn hoe goed Marle en de IRB met ons meedachten en feedback gaven.”* Toen

de vragenlijst klaar was, moesten de studenten op zoek naar deelnemers. Het werven ging buitengewoon voorspoedig, vooral dankzij een connectie van Elisanne. Elisanne: *“Ik werk in de vakanties in een apotheek, waar ik de mogelijkheid kreeg om de enquête te versturen naar ruim 9000 patiënten. De apotheek is gelegen in een stad met een diverse populatie, wat maakt dat we daardoor ook een goede verdeling kregen in bijvoorbeeld opleidingsniveau.”*

Uiteindelijk konden meer dan 1000 mensen meegenomen worden in de analyse. Sadaf: *“Dit gaf ons onderzoek een sterke basis. Tegelijkertijd maakte deze hoeveelheid data het analyseren soms behoorlijk uitdagend.”* De resultaten lieten zien dat de deelnemers

belang hechten aan duurzaamheid. Sadaf: *“Uit de antwoorden bleek dat de deelnemers zich vaak nog niet volledig bewust zijn van de impact van medische materialen, medicatie en processen op het milieu. Dit benadrukt hoe belangrijk het is dat er meer aandacht komt voor duurzaamheid in de zorgsector.”* Omdat er een grote groep ‘jongeren’ onder de deelnemers was, maar ook een grote groep ‘ouderen’, konden deze twee goed met elkaar vergeleken worden. Elifnur: *“Wat ik persoonlijk het leukste vond, was om te zien hoe duidelijk de verschillen tussen leeftijdsgroepen naar voren kwamen. In ons onderzoek zagen we echt twee “werelden”: jongeren die duurzaamheid wel belangrijk vinden, maar gevoeliger zijn voor prijsverschillen, en ouderen die vaker bereid zijn méér te betalen voor een groener geneesmiddel.”* Annabel: *“58% van de oudere groep gaf aan te willen kiezen voor een duurzamer geneesmiddel met een hogere prijs (10 euro in plaats van 5), tegenover 34% van de jongere groep. Ik had verwacht dat dit verschil kleiner zou zijn, omdat ik in mijn omgeving zie dat jongeren vaak meer met duurzaamheid bezig zijn. Dat laat maar weer zien dat je eigen perspectief beperkt kan zijn en dat je pas écht iets weet als je het onderzoekt.”*

In 5 weken tijd is het gelukt, dankzij de (pro-)actieve inzet van de studenten, om een compleet onderzoek met veel verzamelde gegevens uit te voeren. Sadaf: *“Ik vond het erg leerzaam om zelf een onderzoek op te zetten en volledig uit te voeren. Het dwong ons als groep om kritisch na te denken over iedere stap: van het formuleren van de onderzoeksvraag tot het analyseren van de resultaten. Het proces gaf ons een goed beeld van wat er allemaal komt kijken bij onderzoek doen.”* Elisanne: *“Ik dacht altijd dat onderzoek uitvoeren relatief saai en eentonig was, maar het was juist ontzettend actueel en leuk. Mijn beeld wat betreft onderzoek doen, is door deze cursus echt veranderd en bijgesteld.”*